
UDC 336.7

JEL Classification: E58, G21

DOI: 10.35774/visnyk2026.01.051

Credit Operations of Banks in the System of Ensuring the Financial Stability and Economic Security of Ukraine under Wartime Conditions

Yaroslav Chaikovskiy¹, Yevhen Chaikovskiy²

Abstract. The article reveals the role of credit operations in ensuring the financial stability of the banking system and national economic security, and also substantiates the main trends and directions for increasing the efficiency of bank lending in modern conditions. The study employs analysis and synthesis, a systemic approach, comparative analysis, statistical methods, and forecasting. The article examines the role of bank lending in ensuring the financial stability of the banking system and national economic security. Current trends in the development of the credit market, the structural dynamics of loan portfolios, and the impact of martial law and macroeconomic factors on banks' lending activity are analyzed. It is substantiated that effective credit risk management, the digitalization of credit processes, and the development of green lending contribute to improving the efficiency of credit operations and strengthening the financial stability of the banking system. Practical recommendations are proposed for banks and regulatory authorities to enhance lending activity under modern conditions. Further research into the impact of credit process digitalization, the integration of ESG criteria, and the development of green lending in the context of post-war economic recovery represents a promising direction for future scientific studies.

Keywords: bank lending, banking system, financial stability, economic security, financial provision, non-financial corporations, digitalization, green lending, monetary policy, central bank, investments.

Received: 18 January 2026 | **Revised:** 21 January 2026 | **Accepted:** 31 January 2026 | **Published:** 28 February 2026

Suggested Citation

Chaikovskiy, Ya. I., Chaikovskiy, Ye. Ya. (2026). Credit Operations of Banks in the System of Ensuring the Financial Stability and Economic Security of Ukraine under Wartime Conditions. *Herald of Economics*, 1, 51-60. DOI: 10.35774/visnyk2026.01.051.

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2026 The Author(s).

¹ Yaroslav Chaikovskiy, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine (Corresponding author).

ORCID ID: 0000-0002-1287-8094.

E-mail: ya.chaikovskiy@wunu.edu.ua

² Yevhen Chaikovskiy, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine.

ORCID ID: 0009-0007-0179-5422.

E-mail: chaikovskiy26@gmail.com

Кредитні операції банків у системі забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки України в умовах воєнних викликів

Ярослав Чайковський¹, Євген Чайковський¹

¹Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, Україна

Анотація. У статті розкрито роль кредитних операцій у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи та національної економічної безпеки, а також обґрунтовано основні тенденції її напрями підвищення ефективності банківського кредитування в сучасних умовах. У процесі дослідження застосовано аналіз і синтез, системний підхід, порівняльний аналіз, статистичний метод і метод прогнозування. Досліджено роль банківського кредитування у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи та національної економічної безпеки. Проаналізовано сучасні тенденції розвитку кредитного ринку, структурну динаміку кредитних портфелів і вплив воєнного стану та макроекономічних чинників на кредитну активність банків. Обґрунтовано, що ефективне управління кредитними ризиками, цифровізація кредитних процесів і розвиток зеленого кредитування сприяють підвищенню ефективності кредитних операцій та зміцненню фінансової стабільності банківської системи. Запропоновано практичні рекомендації для банків і регуляторних органів щодо вдосконалення кредитної діяльності. Перспективним напрямом подальших досліджень є аналіз цифровізації кредитних процесів, інтеграції ESG-критеріїв і розвитку зеленого кредитування в умовах післявоєнного відновлення економіки.

Ключові слова: банківське кредитування, банківська система, фінансова стабільність, економічна безпека, фінансове забезпечення, нефінансові корпорації, цифровізація, зелене кредитування, монетарна політика, центральний банк, інвестиції.

Постановка проблеми. Фінансова стійкість банківської системи є головною передумовою національної економічної безпеки і сталого розвитку економіки України. В умовах перетворення банківського сектору, посилення внутрішніх і зовнішніх викликів та довгочасного воєнного стану в нашій державі виняткової актуальності набуває ефективність банківського кредитування. Кредитні операції забезпечують перерозподіл фінансових ресурсів, підтримку реального сектору економіки та формування передумов для економічного зростання, виступаючи важливим інструментом монетарної політики та фінансового забезпечення банківської системи та економіки.

Водночас кредитний ринок України функціонує за умов високої невизначеності, структурних дисбалансів і зростання системних ризиків, що визначає потребу удосконалення підходів до менеджменту кредитних операцій та їх регуляторного супроводу. Вагомий вплив на механізми кредитування мають процеси цифровізації банківських послуг, зміна поведінкових моделей економічних агентів, розвиток інноваційних технологій, а також посилення вимог до оцінювання кредитоспроможності позичальників.

Таким чином, кредитні операції є не лише ключовим елементом діяльності банківських установ, а й важливим чинником зміцнення фінансової стійкості і банківської системи та національної економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значення банківського кредитування у розвитку національної економіки досліджують українські науковці, зокрема С. В. Андрос [1], Ю. Владика та А. Бегченкова [2], О. В. Дзюблук [3; 10], В. В. Коваленко, Д. Ю. Ткаченко та О. В. Шевченко [5], Д. Ю. Кретов [6], Б. Л. Луців, П. Б. Луців, Є. Я. Чайковський [10], О. Ю. Сидорович [8], Я. І. Чайковський [9; 10]. Вони аналізують різні аспекти кредитних операцій, їхній вплив на економічне відновлення та фінансову стабільність банківської системи.

Наукові дослідження показують, що банківські установи в умовах посткризового та воєнного стану стикаються зі зниженням кредитної активності, підвищенням ризиковості операцій та зміною структури кредитних портфелів, що впливає на капіталізацію й ліквідність банків [3; 5]. Сучасні тенденції свідчать про поступове відновлення кредитування, однак його темпи залишаються залежними від макроекономічної ситуації, стану бізнес-середовища та рівня довіри до фінансових установ [4; 7].

Окрему увагу науковці приділяють цифровізації банківських послуг, зокрема «системі надання цифрових позик» [6, с. 50]. Запровадження онлайн-сервісу доступу фізичних осіб – позичальників банків – до інформації з Кредитного реєстру НБУ сприяло підвищенню прозорості кредитних відносин [11]. Зазначені заходи посилюють ефективність кредитних процесів, знижують транзакційні витрати та підвищують якість обслуговування клієнтів.

Наказом Міністерства фінансів України від 21.08. 2024 року № 410 внесено зміни до Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків. Міністерство цифрової трансформації розпочало роботу над технічною реалізацією цієї моделі, що спрощує та прискорює отримання фінансових послуг. Ідентифікація, верифікація, відкриття рахунків, оформлення кредитів та інших фінансових операцій здійснюється через оперативний доступ до електронних документів і даних про фінансовий стан клієнта з державних реєстрів у режимі онлайн [13, с. 99–100].

Введення цифрових рішень у галузі оцінювання фінансового стану та управління портфелями дозволяє банкам зміцнювати фінансову стійкість і знижувати ризики проблемних активів.

Також значну увагу приділяють розвитку інноваційних форм кредитування, зокрема зеленого банківського кредитування, яке сприяє диверсифікації портфелів, зниженню фінансових і екологічних ризиків, а також забезпечує сталий розвиток економіки та підвищує фінансову стабільність банківської системи [10].

Аналітичні дані НБУ та Національного інституту стратегічних досліджень підтверджують важливість активізації кредитних операцій за умов належного управління ризиками, розвитку відповідальної кредитної політики та стимулювання пріоритетних напрямів кредитування для забезпечення національної економічної безпеки. За оцінкою дослідників, пріоритетами грошово-кредитної політики України у цій сфері залишаються оздоровлення проблемного кредитного портфеля банків та поступове збільшення його обсягу, а також переорієнтація банківських інвестицій з державних цінних паперів на кредитування суб'єктів господарювання [7, с. 91]. Крім того, банки дедалі активніше кредитують бізнес та населення, а висока конкуренція за надійних позичальників сприяє більшій доступності кредитів для економіки [11].

Отже, узагальнення теоретичних підходів свідчить, що кредитні операції є ключовим чинником підтримання фінансової стабільності банківської системи та економічної безпеки країни. Їхня ефективність визначається якістю управління кредитними ризиками, рівнем регуляторної підтримки з боку центрального банку та здатністю банків адаптувати кредитну політику до змін економічного середовища.

Постановка завдання. Метою дослідження є з'ясування ролі кредитних операцій у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи та національної економічної безпеки, а також обґрунтування основних тенденцій і напрямів підвищення ефективності банківського кредитування в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. У науковій літературі кредитні операції традиційно розглядаються як ключовий напрям діяльності банків, що гарантує перерозподілення тимчасово вільних грошових коштів між господарськими суб'єктами та формує передумови для економічного зростання. Банківське кредитування відіграє системоутворювальну роль у функціонуванні фінансової системи, оскільки впливає на рівень ділової активності, інвестиційні процеси та стабільність грошово-кредитного ринку. Підтримка нефінансових корпорацій через активізацію банківського кредитування є ключовою передумовою відновлення економічної активності та зміцнення фінансової стабільності банківської системи. Диспропорції у розвитку банківського кредитування на мікрорівні зумовлюють негативні макроекономічні наслідки. Банківські установи мають удосконалювати свою кредитну політику для запобігання

виникненню проблемної заборгованості шляхом впровадження більш жорстких умов надання кредитів. Водночас НБУ розробляє нові інструменти фінансування банків, що дасть їм змогу задовольняти попит бізнесу на гривневі кошти та продовжувати ефективно виконувати основну функцію підтримки економіки [2]. У цьому контексті кредитні операції доцільно розглядати не лише як джерело доходів банків, а й як інструмент реалізації макроекономічної та монетарної політики держави.

Фінансова стабільність банківської системи тісно пов'язана з масштабами, структурою та якістю кредитного портфеля банків. У посткризових умовах кредитна активність суттєво впливає на ліквідність банківських установ, рівень їхньої капіталізації та здатність протистояти фінансовим шокам. Водночас нераціональна кредитна експансія або, навпаки, надмірне скорочення кредитування можуть призводити до зростання системних ризиків і посилення фінансової нестабільності. Використання відносно дешевих зовнішніх джерел, стрімке зростання обсягів кредитування та активне прагнення банків збільшити ринкову частку зумовлювали збільшення ризиків та формування дисбалансів у банківській системі [5, с. 92]. Таким чином, ефективність кредитних операцій визначається необхідністю досягнення балансу між стимулюванням економічного розвитку та управлінням кредитними ризиками.

У контексті економічної безпеки держави кредитні операції банків розглядаються як інструмент підтримання галузей економіки, які є стратегічно важливими і зміцнення фінансового стану господарських суб'єктів. Удосконалення механізмів оцінювання кредитоспроможності позичальників є необхідною умовою зниження ризиків неповернення кредитів і підвищення стійкості банківської системи. Практика функціонування вітчизняних банків засвідчує недостатню увагу до процесу оцінювання кредитоспроможності позичальників.

Активізація банківського кредитування за умов належного регуляторного супроводу з боку держави є важливою передумовою зміцнення фінансової стабільності та економічної безпеки України. Спроможність банківської системи забезпечувати корпоративних клієнтів необхідними грошовими ресурсами визначає темпи та стійкість економічного розвитку [9, с. 72]. У зв'язку з цим найближчими роками метою грошово-кредитної політики держави має бути впровадження проактивної кредитної політики, спрямованої на активізацію кредитування підприємств реального сектору економіки за одночасного забезпечення стабільності банківської системи, яка є ключовою передумовою економічного зростання [7, с. 92]. За даними наукових досліджень, кредитний ринок України протягом останніх років зазнав значних трансформацій. У післякризовий період та за умов нестабільного економічного середовища банки були змушені скорочувати обсяги кредитування та обережно управляти ризиками. Воєнний стан в Україні та пов'язана з ним економічна нестабільність безпосередньо позначилися на роботі банківської системи щодо забезпечення кредитування виробничих і споживчих потреб суб'єктів ринку [3, с. 10]. Кредитна активність поступово відновилася з 2018 р., проте темпи зростання все ще залежні від макроекономічної ситуації, стану бізнес-середовища та рівня довіри до фінансових інститутів. У 2018–2023 рр. банківське кредитування в Україні демонструвало помітну динаміку, що створювало нові тенденції та виклики, які необхідно враховувати у процесі формування ефективних стратегій і політик [4].

Структурно більшість кредитів надається корпоративним клієнтам, особливо підприємствам промислового та аграрного секторів, тобто нефінансовим корпораціям (рис. 1), а обсяг споживчого кредитування залишається обмеженим через високі ризики та низьку платоспроможність населення. У період воєнного стану банківське кредитування зазнало суттєвого стримування через підвищення кредитних ризиків та обмеження ліквідності. Водночас активізація кредитування виробничої сфери є критичною для підтримки економічної активності та стабілізації банківської системи.

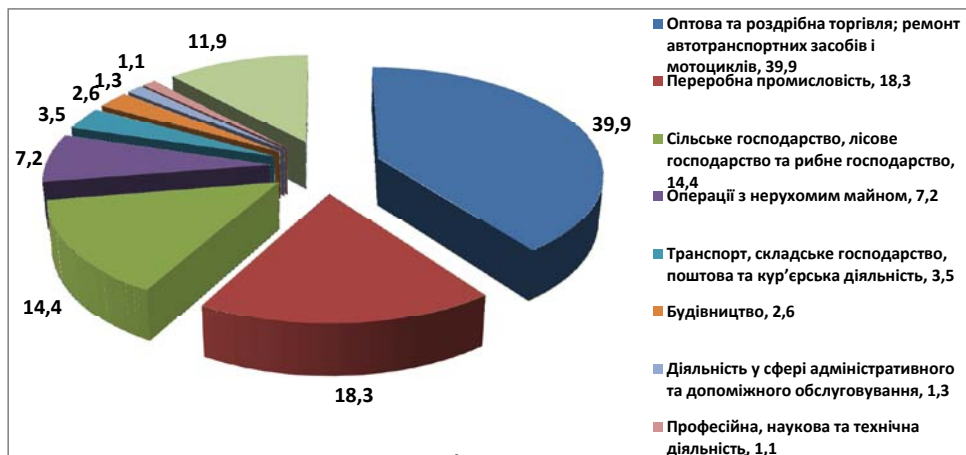

Рис. 1. Кредити, надані депозитними корпораціями нефінансовим корпораціям за секторами економіки на 01.12.2024 р. %

Джерело: розроблено авторами на основі даних НБУ [11].

Однією з ключових тенденцій є зростання ролі цифровізації та інноваційних банківських технологій у кредитних процесах. Використання скорингу, онлайн-платформ, автоматизованих систем оцінювання позичальників та управління кредитними портфелями дає змогу банкам знижувати транзакційні витрати, підвищувати оперативність та покращувати якість обслуговування клієнтів. Ще однією важливою тенденцією є запровадження зеленого кредитування, яке спрямоване на фінансування екологічно безпечних проєктів і одночасно слугує інструментом диверсифікації кредитних портфелів та зниження кредитних ризиків. Банківське зелене кредитування забезпечує фінансову підтримку проєктів, що зменшують екологічний вплив і сприяють розвитку стійкої економіки [10, с. 54].

Стабільна робота банківських установ підвищує ліквідність та капітальну стійкість, зміцнює довіру до банківської системи і сприяє економічній безпеці країни. Законодавчі ініціативи та ефективне регулювання забезпечують прозорість, належне управління ризиками та створюють умови для сталого розвитку економіки. Надання кредитів банками є одним із основних механізмів, що забезпечують сталий економічний розвиток держави, фінансову стабільність та зміцнення потенціалу України як у період війни, так і під час післявоєнного відновлення. Однією зі стратегічних цілей НБУ є сприяння поширенню кредитної інформації серед сектору малого та середнього бізнесу (МСБ) через систему бюро кредитних історій, що зменшує кредитні ризики для фінансування малого та середнього бізнесу [11; 12, с. 2, 5]. Банківське кредитування корпоративного сектору та стратегічно важливих галузей економіки відіграє головну роль у підтриманні стабільності банківської системи, забезпеченні ресурсів для пріоритетних сфер та відновленні платоспроможності підприємств. Відновлення кредитного ринку має стратегічне значення для розвитку військово-промислового комплексу, післявоєнної відбудови та зміцнення довіри до банків.

Послідовне пом'якшення монетарної політики за умови збереження макрофінансової стабільності сприяло активізації економічної діяльності та збільшенню обсягів банківського кредитування. Зокрема, у 2024 р. чистий кредитний портфель бізнесу збільшився на 6,4% (46 924 млн грн), а домашніх господарств – на 23,4% (55 290 млн грн) [11]. Порівняльний аналіз структури кредитного портфеля свідчить про домінування корпоративного сегмента: найбільша частка кредитів зосереджена в оптовій та роздрібній торгівлі з ремонтом автотранспорту

(39,9%), переробній промисловості (18,3%) та сільському господарстві (14,4%). Водночас частка кредитів на нерухомість становить 7,2%, транспорт і логістику – 3,5%, будівництво – 2,6%, адміністративне обслуговування – 1,3% (рис. 1).

Незважаючи на зростання обсягів кредитування, частка кредитів у ВВП знизилася з 24,4% у 2019 р. до 14,5% у 2024 р. [11; 14], що відображає недостатнє фінансування реального сектору та потребу в стимулюванні корпоративного кредитування.

Для активізації банківського кредитування необхідне впровадження комплексних заходів, зокрема структурного рефінансування, інституційних реформ, регуляторних стимулів та державної підтримки, що сприятиме відновленню економіки [7, с. 92–95]. Проактивна кредитна політика здатна стимулювати економічне зростання, підвищувати інвестиційну привабливість та одночасно забезпечувати баланс між кредитною активністю і стабільністю банківської системи. Таким чином, темпи зростання кредитного ринку України залежать від макроекономічної ситуації та рівня довіри до банків. Структура кредитування орієнтована на корпоративний сектор з поступовим зростанням споживчого кредитування. Цифровізація та інновації підвищують ефективність кредитних операцій. Зелене кредитування та корпоративне фінансування стратегічних секторів сприяють стабільності банківського сектору та зміцненню економічної безпеки країни.

Активність банківських установ у сфері кредитування є визначальним чинником забезпечення їхньої фінансової стійкості. Надання кредитів формує основний дохід банків, визначає обсяг залучених ресурсів і впливає на здатність фінансових установ протистояти економічним шокам. Водночас високий рівень кредитування без належного управління ризиками може негативно позначитися на капіталі, ліквідності та загальному функціонуванні банківського сектору. Діяльність банківських установ у сфері кредитування постійно пов'язана з ризиками неповернення позик, особливо у кризові періоди. Основними ризиками є такі: дефолти позичальників, концентрація кредитного портфеля в окремих секторах економіки, інфляція. Неправильне оцінювання кредитних ризиків може призвести до зростання прострочених позик.

Зростання кредитного портфеля підвищує доходи, але одночасно збільшує потребу в ліквідних резервах для покриття потенційних ризиків. Банки з низькою ліквідністю та недостатнім капіталом стають більш вразливими до фінансових шоків, а ефективне управління кредитами дає змогу підтримувати оптимальний баланс між прибутковістю і стабільністю. Ефективне управління кредитною діяльністю передбачає баланс між прибутковістю та ризиками. Помірна кредитна експансія за умови якісної оцінки позичальників та диверсифікації портфеля сприяє підвищенню ліквідності та капіталізації банків, зниженню рівня проблемних кредитів. Отже, кредитна активність банків впливає на фінансову стійкість системи через управління кредитними ризиками, підтримання ліквідності, формування капіталу та забезпечення високого рівня фінансової надійності кредитних портфелів.

Сфера кредитування залишається вразливою до макроекономічних коливань. Висока інфляція, нестабільність валютного курсу, уповільнення розвитку економіки і результати воєнного стану негативно впливають на платоспроможність позичальників і обмежують можливості банків розширювати кредитний портфель. Зменшення попиту на кредити у кризові періоди або підвищення кредитних ризиків створює додаткові загрози для стабільності фінансового сектору.

Діяльність банків обмежується суворими вимогами до ліквідності і капіталу. Це іноді стримує розвиток кредитування, особливо корпоративного та інноваційного. Недостатньо гнучкі регуляторні механізми ускладнюють доступ до фінансування сектору малого та середнього підприємництва, а також обмежують запровадження нових форм кредитування. Крім того, деякі нормативні бар'єри гальмують розвиток споживчого кредитування та зеленого фінансування.

Однією з найсуттєвіших загроз для банків є ризики дефолтів позичальників. Неповорнення кредитів зумовлюється економічними кризами, зниженням фінансової дисципліни, концентрацією портфеля кредитів у секторах із підвищеним ризиком. Зростання проблемних активів призводить до зниження капіталу, ліквідності та прибутковості банків. Таким чином, є необхідність комплексного підходу до управління ризиками кредитної діяльності, вдосконалення регуляторного середовища та підтримки корпоративного та споживчого кредитування. Вирішення цих проблем стане чинником зміцнення економічної безпеки країни.

Основними інструментами НБУ для стимулювання кредитування є такі:

- рефінансування банків – надання ліквідності за пріоритетними напрямками кредитування;
- облікова ставка – вплив на вартість фінансових ресурсів для банківських установ та, відповідно, для бізнесу і населення;
- нормативи ліквідності та капіталу – підтримання рівноваги між фінансовою стійкістю та можливістю активного кредитування.

Важливу роль відіграє «Стратегія розвитку кредитування» [12], затверджена НБУ (24 червня 2024 р.), яка визначає пріоритетні напрями для підтримки корпоративного і малого бізнесу, підтримує диверсифікацію портфелів кредитів банківських установ і стимулює фінансування стратегічних секторів економіки.

Політика НБУ у сфері грошово-кредитного регулювання за допомогою регулювання інфляційних процесів, забезпечення стабільності обмінного курсу та регулювання облікових ставок створює передумови для безпечного кредитування бізнесу та населення, що сприяє економічному зростанню та фінансовій стабільності банківського сектору.

Координація дій центрального банку та державної політики у сфері фінансів сприяє зростанню довіри бізнесу до банківської системи, покращенню доступу до фінансових ресурсів і забезпеченню прогнозованої та стабільної кредитної активності навіть у періоди економічної нестабільності та воєнних умов.

Сучасні тенденції розвитку банківського сектору України свідчать про зростання ролі цифровізації та інноваційних технологій у кредитних процесах. Використання цифрових платформ, скорингу та автоматизованих систем управління кредитними портфелями дозволяє підвищувати ефективність на дання послуг клієнтам, зменшуючи транзакційні витрати.

Основні аспекти впливу цифровізації на кредитні операції охоплюють:

1. Цифрові платформи та онлайн-кредитування – дають змогу банкам обслуговувати корпоративних і роздрібних клієнтів дистанційно, скорочують час розгляду заявок та забезпечують більшу прозорість кредитних процесів.

2. Скоринг та автоматизовані системи оцінювання ризиків – застосування алгоритмів і великих даних дозволяє швидко та точно оцінювати кредитоспроможність позичальників, знижуючи ризики неповернення кредитів.

3. Управління кредитними портфелями – автоматизовані системи забезпечують моніторинг стану активів банку в онлайн режимі, дають змогу оперативно виявляти проблемні кредити та приймати рішення щодо диверсифікації портфеля.

Впровадження цифрових технологій у банківській системі підвищує операційну ефективність, сприяє більш прогнозованій та стійкій кредитній активності і водночас зміцнює фінансову стабільність банківського сектору.

З метою впровадження інноваційних технологій у кредитуванні розвиваються дистанційні послуги для МСБ та програми «зеленого» кредитування, що забезпечує стабільність банківського сектору та економічну безпеку держави.

Головні переваги кредитів, спрямованих на екологічно безпечні проєкти:

1. Фінансування екологічно безпечних проєктів – охоплює енергозбереження, відновлювані джерела енергії, екологічні технології в промисловості та сільському господарстві.

2. Диверсифікація портфелів кредитів – зелені кредити дають змогу банкам розширювати структуру активів та зменшувати концентрацію ризиків у традиційних секторах.

3. Підвищення довгострокового функціонування банківського сектору – проєкти зі сталим екологічним ефектом, як правило, мають передбачувані доходи та низькі кредитні ризики, що підвищує надійність кредитного портфеля.

Отже, впровадження та розширення практики зеленого кредитування є стратегічним напрямом розвитку банківського сектору України, який одночасно підвищує фінансову стійкість, сприяє економічній безпеці та підтримує сталий розвиток.

Шляхи підвищення активності банківського кредитування для зміцнення фінансової стабільності банківської системи та забезпечення економічної безпеки держави передбачають:

1. Для банківських установ:

– удосконалення управління кредитними ризиками: впровадження скорингових систем, автоматизованого аналізу платоспроможності позичальників, диверсифікація кредитного портфеля;

– підвищення якості обслуговування клієнтів: використання цифрових платформ, онлайн-банкінгу та інноваційних технологій для оперативного кредитування та зменшення транзакційних витрат;

– розширення корпоративного кредитування, зокрема МСБ, фінансування важливих секторів економіки;

– інтеграція зелених кредитів: розвиток екологічно спрямованих фінансових продуктів для диверсифікації портфелів і зниження ризиків.

2. Для НБУ:

– використання стимулювальних інструментів монетарної політики: структурне рефінансування, пільгові ставки для кредитів стратегічних галузей;

– підтримка стабільності фінансового сектору: контроль ліквідності та капіталу банків, забезпечення балансу між кредитною активністю та ризиками;

– розроблення нормативних стимулів для інноваційного кредитування: сприяння розвитку зелених кредитів, цифрових платформ та кредитних послуг для малого та середнього підприємництва.

3. Для зміцнення національної економічної безпеки:

– сприяння відновленню виробничої сфери економіки: гарантування доступу до фінансування підприємств, що створюють робочі місця та інвестиційний потенціал;

– зниження системних ризиків: моніторинг проблемних кредитів, запобігання концентрації ризиків у окремих секторах;

– підтримка сталого розвитку: інтеграція принципів ESG (екологічних, соціальних та управлінських стандартів) у кредитні продукти та політику банків.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ефективність кредитних операцій банків залежить від управління кредитними ризиками, ліквідності та капіталу, а також від регуляторної підтримки та здатності банків адаптуватися до економічних змін, що гарантує належне фінансове забезпечення економіки. Сучасні тенденції розвитку банківського кредитування – цифровізація, впровадження інноваційних технологій і зелене фінансування – сприяють підвищенню ефективності кредитних операцій і зміцненню фінансової стійкості системи.

Перспективи наукових досліджень пов'язані з оцінкою впливу ESG-критеріїв на фінансову стійкість банків, ефективністю державних стимулів для розвитку корпоративного кредитування

та кредитування стратегічних галузей, а також моделюванням ризиків портфеля кредитів у післявоєнний період, що дасть змогу підвищити адаптивність банківської системи до економічних шоків і забезпечити довгострокову стабільність фінансового сектору.

Література

1. Андрос С.В. Банківське кредитування як важливий інструмент забезпечення фінансової стійкості підприємств агропромислового виробництва в умовах повоєнного відновлення економіки. *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. 2025. № 3 (79). С. 18-29. DOI: 10.5281/zenodo.15749959
2. Владика Ю., Бегченкова А. Кредитні операції банків та кредитна лінія. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск # 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-24>
3. Дзюблюк О. Проблеми активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану. *Вісник Економіки*. 2023. № 3. С. 8-25. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008>
4. Людковська Ю. Ю., Абдулласва А. Є. Оцінка сучасних тенденцій банківського кредитування в Україні протягом 2018–2023 років. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск # 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-109>
5. Коваленко В. В., Ткаченко Д. Ю. Шевченко О. В. Кредитний ринок України: сучасні проблеми та перспективи розвитку. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2018. № 3. С. 90-96. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2018-3-61-13>
6. Кретов Д. Вплив інноваційних банківських технологій на удосконалення обслуговування корпоративних клієнтів. *Приазовський економічний вісник*. Серія: Економіка та управління національним господарством. 2023. Вип. 1 (33). С. 48–52. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2023-1-8>
7. Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України : аналіт. доп. / [Шемаєва Л. Г., Жаліло Я. А., Юрків Н. Я. та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2021. 104 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2021.06>
8. Сидорович О. Банківське кредитування як чинник фінансової стабільності банківського сектору України та економічної безпеки держави. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 2. С. 632-642. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.02.632>
9. Чайковський Я. І. Розвиток банківського кредитування корпоративних клієнтів в Україні в умовах циклічності економіки. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. Випуск 4 (86). С. 72-87. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2017.04.072>
10. Чайковський Я., Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Є., Луців П. Банківське зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2025. Том 2 (61). С. 54-72. DOI: 10.55643/fcaprp.2.61.2025.4651
11. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
12. Стратегія з розвитку кредитування. Національний банк України. 24 червня 2024. 15 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lending_development_strategy_2024.pdf?v=9
13. Річний звіт НБУ за 2023 рік. Національний банк України. 2024. 162 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2023.pdf
14. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

References

1. Andros, S.V. (2025) Bank lending as an important tool for ensuring the financial stability of agro-industrial enterprises in the conditions of post-war economic recovery. *Economics: realities of the time*, 3 (79), 18-29. DOI: 10.5281/zenodo.15749959 [in Ukrainian].
2. Vladyka, Y., Begchenkova, A. (2023). Bank Credit Operations and Credit Lines. *Economics and Society*, 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-24> [in Ukrainian].
3. Dziubliuk, O. (2023). Problems of Activating Bank Lending to the Real Sector of the Economy under Martial Law Conditions. *Herald of Economics*, 3, 8–25. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008> [in Ukrainian].
4. Liudkovska, Yu. Yu., Abdullayeva, A. Ye. (2023). Assessment of Current Trends in Bank Lending in Ukraine during 2018–2023. *Economics and Society*, 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-109> [in Ukrainian].
5. Kovalenko, V. V., Tkachenko, D. Yu., Shevchenko, O. V. (2018). Credit Market of Ukraine: Current Problems and Development Prospects. *Scientific Outlook: Economics and Management*, 3, 90–96. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2018-3-61-13> [in Ukrainian].
6. Kretov, D. (2023). The Impact of Innovative Banking Technologies on Improving Corporate Client Services. *Pryazovskyi Economic Bulletin*, Series: Economics and National Economy Management, 1 (33), 48–52. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2023-1-8> [in Ukrainian].
7. Problems and Prospects of Strengthening the Resilience of Ukraine's Financial System: Analytical Report (2021). Shemaieva, L., Zhailo, Y., Yurkiv, N., et al. Kyiv: NISD, 104. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2021.06> [in Ukrainian].
8. Sydorovych O. (2025) Bank lending as a factor of financial stability of the banking sector of Ukraine and economic security of the state. *Economic analysis*, 35, 2, 632-642. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.02.632>. [in Ukrainian].
9. Chaikovskiy, Ya. I. (2017). Development of Bank Lending to Corporate Clients in Ukraine under Economic Cyclicity. *Bulletin of Ternopil National Economic University*, 4 (86), 72–87. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2017.04.072> [in Ukrainian].
10. Chaikovskiy, Ya., Lutsiv, B., Dziublyuk, O., Chaikovskiy, Ye., Lutsiv, P. (2025). Green Bank Lending as a Key Tool for Ecological Modernization of the Economy. *Financial and Credit Activity: Theory and Practice*, 2 (61), 54–72. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.61.2025.4651> [in Ukrainian].
11. Official website of the National Bank of Ukraine. URL: <https://bank.gov.ua/> [in Ukrainian].
12. Lending Development Strategy. National Bank of Ukraine, 24 June 2024, 15 p. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lending_development_strategy_2024.pdf?v=9 [in Ukrainian].
13. Annual Report of the National Bank of Ukraine for 2023. National Bank of Ukraine, 2024, 162 p. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2023.pdf [in Ukrainian].
14. Official website of the State Statistics Service of Ukraine. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].